

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/12/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214208090
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8214208090.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Mariany Muránskej v spore žalobcov: 1. E. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. F. XXXX/XX, XXX XX W., 2. Y. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. F. XXXX/XX, XXX XX W., obaja právne zastúpení advokátom Mgr. Ladislav Riedl, so sídlom Levočská 4703/89, 080 01 Prešov, proti žalovanému X. X., so sídlom S. XX, XXX XX W., G.: XX XXX XXX, právne zastúpený advokátom JUDr. Marek Hic, s.r.o., so sídlom P.O.Hviezdoslava 10625/23B, 036 01 Martin, IČO: 36 865 036, o zdržanie sa výkonu záložného práva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu 2C/201/2014-274 zo dňa 21. septembra 2018, takto jednohlasne

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Žalovaný je povinný zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti uzavretej dňa 12.12.2008, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území W., obec W., okres W., zapísané na LV č. XXXXX vedenom X. katastra W., a to spoluvlastnícky podiel XX/XXXX na pozemku, parcela č. XXXX, zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX mX a nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXX, byt nachádzajúci sa v bytovom dome súpisné č. XXXX na ulici F. F. postavenom na parcele č. XXXX, č. bytu XX, vchod XX, X poschodie, vklad povolený X. katastra W. pod V XXXX/XX.

II. Žalobcom v 1. a 2. rade priznáva nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 1 ods. 1, § 2 písm. a), § 3 ods. 6, § 7 ods. 1, 2, § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách, § 151a ods. 1, § 151b ods. 1, § 151j ods. 1, § 151md ods. 1, § 100 ods. 1, 2, § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Uznesením sp. zn. 3Co/87/2017 zo dňa 03.05.2018 Krajský súd v Prešove ako odvolací súd zrušil rozsudok a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie sa nevyrovnal s absenciou súdneho prieskumu realizácie záložného práva, pričom práve pri absencii súdneho prieskumu formou dražby podľa názoru odvolacieho súdu dochádza k neprimeranému navyšovaniu poplatkov na úkor záložného dlžníka, preto je úlohou súdu prvej inštancie prihliadnuť na túto skutočnosť, rovnako súd prvej inštancie je povinný vyporiadať sa

s námietkami týkajúcimi sa primeranosti vymoženía pohľadávky žalovaného vo forme dobrovoľnej dražby s prihliadnutím na skutočnosť, že v priebehu dražobného konania bola cena predmetu dražby niekoľkokrát menená pomerne veľkými rozdielmi a túto skutočnosť zohľadniť pri zohľadnení výšky dlhu žalobcov. Taktiež je potrebné podrobiť prieskumu primeranosti to, či je možné pre žalovaného, aby sa uspokojil na inom majetku žalobcu, ako je konštatované v rozsudku - podiel obchodnej spoločnosti a či v tejto súvislosti sa nejaví byť neprímeraným zásahom do jeho vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá je zároveň jeho obydľím a ktorá požíva špeciálnu právnu ochranu a až po vyporiadaní sa s touto skutočnosťou bude možné vo veci rozhodnúť s tým, že v tomto štádiu odvolací súd považoval za dôvodné predmetné rozhodnutie zrušiť ako nepreskúmateľné.

4. V zmysle pokynu odvolacieho súdu a z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie po zrušení veci a vrátení na ďalšie konanie v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že záložné právo slúži na zabezpečenie práva veriteľa na splnenie záväzku dlžníkom, ktorý dlžníkovi vyplýva zo záväzkovoprávneho vzťahu. Záložné právo má k tomuto záväzkovoprávnomu vzťahu akcesorickú povahu, čo znamená, že vznik a trvanie záložného práva nerozlučne súvisí so zabezpečovanou pohľadávkou. S akcesorickým charakterom záložného práva k pohľadávke súvisí aj premlčanie záložného práva, ktoré ako majetkové právo sa premlčuje vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe. Uviedol, že v dobrovoľnej dražbe pôsobí nepopierateľné pnutie medzi záujmom záložcu na tom, aby bola vec predaná za čo najväčšiu cenu, resp. na tom, aby nebol vec predaná za dlh, ktorý je v hrubom nepomere k hodnote zálohu. V tomto zmysle pri viazanosti záverom odvolacieho súdu je nutné uzavrieť, že absentuje akákoľvek naznačená (preventívna) súdna kontrola dôvodnosti, oprávnenosti a najmä primeranosti výkonu záložného práva, ktorá by bola normatívnym pretavením základných hodnôt ústavného poriadku Slovenskej republiky. Z vykonaného dokazovania rezultuje, že žalobcovia z poskytnutého úveru uhradili sumu cca 23.000,- Eur, čo je asi polovica poskytnutého úveru. Podľa oznámenia žalovaného predstavuje pohľadávka žalovaného neuhradená suma 49.791,04 Eur. Zo záložnej zmluvy k nehnuteľnosti nevyplýva, akou sumou boli založené nehnuteľnosti ocenené. Následne teda došlo k ohodnoteniu nehnuteľnosti s rozptylom ocenení asi 10.000,- Eur, čo pri novom ocenení nehnuteľnosti na 53.700,- Eur predstavuje značný nepomer. V priebehu dražobného konania teda bola cena predmetu dražby niekoľkokrát menená s pomerne veľkými rozdielmi, pričom uvedená suma cca 10.000,- Eur pri zohľadnení výšky dlhu žalovaných predstavuje značný nepomer. Uviedol, že ak výkon záložného práva je neprímeraný, žalobcom tak neostával iný prostriedok ochrany ako podanie žaloby o zdržanie sa výkonu záložného práva. Podľa názoru súdu aj s poukazom na záver zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu, z hľadiska prieskumu primeranosti sa javila možnosť uspokojenia sa na inom majetku žalobcu, napr. podielu obchodnej spoločnosti žalovaným primeranejšou, keďže využitie inštitútu uspokojenia pohľadávky výkonom záložného práva dobrovoľnou dražbou nehnuteľnosti sa javí byť neprímeraným zásahom do jeho vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktoré je zároveň obydľím žalobcov, ktoré požíva špeciálnu ochranu. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že k predčasnému ukončeniu úverovej zmluvy došlo jednostranným úkonom žalovaného, a to ku dňu 10.01.2014, pričom žalobca vzniesol podaním zo dňa 27.01.2017 námietku premlčania pohľadávky, pričom súd mal za to, že túto žalobcovia účinne vzniesli, preto došlo k premlčaniu výkonu záložného práva. Okrem uvedeného poukázal na to, že zo strany žalovaného reálne hrozí žalobcom neprímeraný zásah do práva na obydlie a práva na súkromný a rodinný život, pričom aj vzhľadom na existenciu iného majetku žalovaných (obchodný podiel) by bol výkon takýto záložného práva dobrovoľnou dražbou neprímeraným. Žalovaný ako veriteľ si sám určil výšku pohľadávky, pri realizácii výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou bez súdnej kontroly teda by mohol vymôcť aj plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok, pričom v tomto prípade dochádzalo k viacerým oceneniam nehnuteľností, pričom rozptyl uvedených ocenení cca 10.000,- Eur, ako aj výška pohľadávky vo vzťahu k dlhu žalovaných, ktorý nebol oprostý od prípadných neprijateľných podmienok, nebol primeraný. Z uvedených dôvodov súd vyhovel žalobe žalobcov.

5. O trovách konania rozhodol tak, že úspešným boli v danom prípade žalobcovia v celom rozsahu, súd im priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému pred súdom prvej inštancie v celom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté vyšším súdnym úradníkom samostatným uznesením.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to v celom rozsahu. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 písm. a) - h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Namietal, že súd prvej inštancie zaťažil konanie a rozhodnutie viacerými vadami, okrem iného dospel k nesprávnym/neúplným skutkovým zisteniam, vec nesprávne právne posúdil a postupom i výsledkom súdu prvej inštancie došlo k zásahu do základných práv žalovaného

garantovaných Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami. Vzhľadom na všetky skutočnosti, ktoré tu sú tiež namietal, že uvedené rozhodnutie je nielen v rozpore so zákonom, ale i v rozpore s konceptom Slovenskej republiky ako materiálneho právneho štátu. Ďalej uviedol, že uvedené rozhodnutie, a to predovšetkým v časti rozhodujúcej považuje za rozhodnutie vecne nesprávne, ktoré neprimeraným spôsobom zasahuje a zasiahlo do základných ľudských práv odvolateľa a zároveň za rozhodnutie, v ktorom v podstatnej časti absentuje relevantné odôvodnenie a uvedené rozhodnutie je tak rozhodnutím arbitrárnym (nepreskúmateľným). Mal za to, že výrok rozhodnutie je nielen nesprávny, ale aj materiálne nevykonateľný a predstavuje porušenie ústavného princípu zákazu ľubovôle. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal mu nárok na náhradu trov konania.

7. Podaním doručeným dňa 29.10.2018 žalovaný doplnil svoje odvolanie. V uvedenom podaní sa zaoberal charakterom podanej žaloby a dôvodmi, pre ktoré mala byť bezodkladne zamietnutá. Opätovne poukázal na niektoré časti napadnutého rozhodnutia a k týmto tiež rozsiahlo poukázal na rozhodovaciu prax v Slovenskej republike. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal mu nárok na náhradu trov konania.

8. Žalobcovia sa k podanému odvolaniu, ani k jeho doplneniu nevyjadrili.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Odvolací súd konštatuje, že žalovaný v odvolaní iba formálne citoval v zákone uvedené odvolacie dôvody bez toho, aby identifikoval v akom konkrétnom pochybení vidí naplnenie toho ktorého odvolacieho dôvodu.

12. Z obsahu jeho odvolania možno vyvodíť, že namietá nepreskúmateľnosť, nesprávne zistenie skutkového stavu a nesprávne právne posúdenie (§ 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p.).

13. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte namietanou nepreskúmateľnosťou, nesprávnym skutkovým posúdením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

14. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia v merite veci súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

15. K nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolací súd uvádza, že nezávislosť rozhodovania súdov sa musí uskutočňovať v ústavnom a v zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 ods. 1 a nasl. Ústavy SR a z čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princíпов, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť, a to spôsobom zakotveným v § 220 ods. 2 C.s.p., preto z odôvodnenia rozhodnutia musí

vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Povinnosťou súdu je vždy taktiež dostatočným a rozumným spôsobom vyrovnať sa s argumentmi sporových strán, ktoré môžu mať vplyv na jeho rozhodnutie. Neznamená to však, že súd musí rozhodnúť v súlade so skutkovým a právnym názorom tej ktorej strany, postačuje, že sa s jej argumentmi vo svojom rozhodnutí ústavne akceptovateľným spôsobom vyrovná, čo v súdenom spore bolo naplnené.

16. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre posúdenie predmetnej sporovej veci. Z uvedeného vychádzal aj odvolací súd v zmysle ust. § 383 C.s.p.. Odvolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súd sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka naplnená nebola.

17. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Odvolací súd má za to, že ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

18. Podľa § 362 ods. 1 C.s.p., odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

19. Podľa § 365 ods. 3 C.s.p., odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

20. Odvolací súd poukazuje na to, že žalovaný síce podal odvolanie v zákonnej lehote, avšak v podanom odvolaní len uviedol odvolacie dôvody, na podklade ktorých podáva odvolanie, tieto však špecifikoval len všeobecne. Podané odvolanie doplnil až podaním doručeným dňa 29.10.2018, teda 2 dni po uplynutí odvolacej lehoty, v rámci ktorej mohol podané odvolanie aj doplniť (rozsudok doručený dňa 12.10.2018, posledný deň na podanie odvolania bol dňa 27.10.2018). V zmysle vyššie ust. § 365 ods. 3 C.s.p. vyplýva, že odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania, pričom v zmysle ust. § 362 ods. 1 C.s.p., prvá veta, sa odvolanie podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu odvolanie smeruje. Z uvedeného teda vyplýva, že odvolateľ uplynutím zákonnej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania stráca možnosť meniť a dopĺňať aj odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie. Žalovaný v rámci plynutia lehoty na podanie odvolania odvolanie nedoplnil.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže žalovaný nestihol zákonnú lehotu na doplnenie podaného odvolania, odvolací súd preto na podanie žalovaného zo dňa 29.10.2018 neprihliadal a preto nepovažoval za dôvodné vysporiadať sa s doplnenými odvolacími dôvodmi.

22. Podstatou záložného práva v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka je zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva v prípadoch, ak pohľadávka dlžníka nie je riadne a včas splnená.

23. Jedným zo spôsobov uspokojenia pohľadávky záložcu je predaj zálohu na dražbe postupom upravený v zmysle zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách. V zmysle tohto zákona je veriteľ oprávnený za zákonom stanovených podmienok siahnúť na majetok záložcu bez predchádzajúceho udobrenia súdom, resp. iným nezávislým tribunálom a dosiahnuť tak uspokojenie svojej pohľadávky voči záložcovi. Vo svojej podstate tak ide o exekúciu majetku záložcu, avšak s tým rozdielom, že nie je vykonávaná súdom, ale samotným veriteľom (podnikateľom). V takýchto prípadoch výkonu záložného práva prípadné otázky súvisiace s existenciou, či výškou pohľadávky posudzuje samotný záložný veriteľ, ktorý má na výkone záložného práva finančný záujem. Práve v takýchto prípadoch dochádza k nezohľadňovaniu tak možností na opätovné splácanie dlhu, ako ani závažných okolností, akými sú napríklad ochrana obydliá, či nekalé obchodné praktiky. Pre záložných veriteľov je v takýchto prípadoch skôr dôležitým to, že dlžník si riadne neplní, resp. vôbec neplní svoje povinnosti, a preto je daný dôvod na výkon záložného práva, pričom rozhodujúcou je v takýchto prípadoch výška pohľadávky.

24. Odvolací súd poukazuje na to, že hoci Súdny dvor Európskej únie vo veci Kušionová c/a Smart Capital (C-34/13) nedeklaroval rozpor Slovenskej právnej úpravy mimosúdneho výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby s úniijným právom pre posúdenie dôvodnosti žaloby sú dôležité dôvody tohto rozhodnutia. Súdny dvor Európskej únie v bodoch 63, 64 a 65 uvedeného rozhodnutia konštatoval, že strata rodinného obydliá môže vážne ohroziť nielen práva spotrebiteľa, ale aj uviesť rodinu dotknutého spotrebiteľa do osobitne citlivej situácie. V tejto súvislosti Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že strata bývania je jedným z najväznejších zásahov do práva na rešpektovanie obydliá a každý, komu takýto vážny zásah hrozí, musí mať v podstate možnosť predložiť primeranosť takého opatrenia na súdne preskúmanie. V práve Únie predstavuje právo na obydlie základné právo zaručené článkom 7 Charty, ktoré musí vnútroštátny súd zohľadniť pri vykonávaní smernice 93/13.

25. V predmetnom prípade tak dochádza ku konfliktu dvoch práv - práva žalovaného požadovať splnenie dlhu a práva žalobcov na obydlie. Pre vyriešenie uvedeného konfliktu je potrebné posúdenie primeranosti výkonu záložného práva, pričom povinnosťou súdov je tento konflikt vyriešiť.

26. Výkon záložného práva (ako každý iný výkon práva) musí byť v súlade so zásadou dobrých mravov uplatňovanou v spoločnosti. Platí totiž ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

27. Vyššie uvedené ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, teda k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jedinom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého dopredu vymedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce skutočnosti.

28. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že žalovaný sa ako záložný veriteľ rozhodol využiť zmluvný inštitút výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby (mimosúdne). Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že vo vzťahu k uzatvorenej zmluve neexistuje zatiaľ súdne rozhodnutie, ktoré by podrobilo zmluvné ustanovenia súdnej kontrole prijateľnosti zmluvných podmienok. Žalovaný ako záložný veriteľ si sám určil výšku pohľadávky, pri realizácii výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou bez súdnej kontroly by mohol vymôcť aj plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok (poplatky za upomienku, poplatok za poskytnutie úveru, poplatok za vedenie účtu, atď.).

29. Ako správne poukázal súd prvej inštancie, tak existujú aj iné spôsoby výkonu záložného práva podľa osobitného predpisu podľa § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré pri garancii prednosti záložného práva až do konečného splnenia dlhu garantujú aj zachovanie obydliá. Ak by sa napríklad záložné právo

vykonalo uplatnením práva žalobou na súde, do úvahy prichádza oveľa proporcionálnejší postup, napr. už spomínané uspokojenie záložného veriteľa na obchodnom podiele žalobcu. Odvolací súd zdôrazňuje, že aj v prípade že by si veriteľ zvolil takýto postup zostáva krytý záložným právom, ktoré nestráca na prednosti. Jediným efektívnym prostriedkom ochrany je vykonanie súdnej kontroly uzatvorenej zmluvy a neprijateľnosti zmluvných podmienok.

30. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že realizáciou záložného práva žalovaného formou dobrovoľnej dražby dochádza k reálnej hrozbe na strane žalobcov neprimeraný zásah do práva na obydlie, a tým aj neprimeraný zásah do ich rodinného a súkromného života a preto nie je možné bez akejkoľvek súdnej kontroly prostredníctvom inštitútu dobrovoľnej dražby predajom nehnuteľnosti zbaviť žalobcov ako záložcov a ich ďalších rodinných príslušníkov obydliu len na základe písomného vyhlásenia záložného veriteľa o pravosti, výške a splatnosti pohľadávky, pre ktorú sa výkon záložného práva realizuje, ktoré je postavené na roveň exekučnému titulu teda má priamy dosah na ústavné práva záložcu.

31. V predmetnom spore je zrejmé, že poskytnutý úver žalobcovia splácali až do doby, kým obaja žalobcovia neprišli o prácu a nenarodilo sa im druhé dieťa, preto sa dostali do situácie, že nedokázali riadne a včas splácať pravidelné splátky poskytnutého úveru. Navyše žalobcom v dôsledku realizovaných krokov žalovaného k výkonu záložného práva hrozí, že prídu o svoje obydlie, a teda im hrozí jeden z najzávažnejších zásahov do práva na rešpektovanie obydliu. Odvolací súd pripomína, že v predmetnej veci ide o právne vzťahy, ktoré sú založené spotrebiteľskou zmluvou, preto je aj povinnosťou súdu dbať na zabezpečenie ochrany slabšej strany tohto právneho vzťahu, v danom prípade žalobcov, pričom iniciátorom vykonania dobrovoľnej dražby bol veriteľ.

32. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

33. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami.

34. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že stranám sporu nebol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní bol úspešný žalobcovia, ktorým však zo spisu žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevyplývajú, ani si ich neuplatnili. V odvolacom konaní neúspešnému žalovanému nemohla byť priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Súd preto vyslovil, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Správnosť takého rozhodnutia vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/544/2015.

35. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).